

‘Een tulp maakt me waanzinnig blij’

Saskia Albrecht is tuinarchitect.

Vandaag begint, voor de vijfde keer alweer, het door haar bedachte Tulp Festival, op meer dan 85 locaties in de stad.

tekst Marcel Wiegman,

Oud-Zuid

“Het leek er altijd zondag. Ontzettend saai. We woonden op de Albrecht Dürerstraat. Dat was het grapje: Albrecht op de Albrecht Dürerstraat. Het was een buurt waar veel Joodse mensen woonden. Toen ik *Blauwe Maandagen* van Arnon Grunberg las, begreep ik pas dat gedoe bij de slager en de bakker. Mensen die zo’n godsgruwelijk naar verleden met zich meesleepen dat het in alles doorsiepelde. Als kind had ik dat nauwelijks in de gaten, thuis ging het er nooit over. Maar het was verder een leuke buurt, hoor. Er woonden veel kinderen. De Ring A10 was er nog niet. Wat nu de Zuidas is, was toen een braakliggende dijk. Daar haalden we kattenkwaad uit.”

Geert Groote School

“De Vrije School: veel verhalen, veel naar buiten, zingen en kringspulletjes. Kinderen die al op drie andere scholen waren mislukt, namen ze vanuit hun grote hart toch nog op. Dus in de volksmond was het de Geert Gekken School. Ik had het er ontzettend naar mijn zin, maar op mijn twaalfde wilde ik weleens weten wat gewoon onderwijs is. Ik ben naar Het Amsterdams Lyceum gegaan, naar het gymnasium. Homerus was mij al bekend, want dat werd op de Geert Groote School voorgelezen. Ik dacht: als ik dat nou in het Grieks leer lezen, ben ik echt een gelukkig mens.”

Antroposofie

“De ouders van mijn stiefvader – mijn ouders zijn gescheiden toen ik drie was – hebben Rudolf Steiner nog gekend, voordat ze in de jaren dertig het nazibewind in Duitsland ontvluchtten. Op zondag gingen we weleens naar de Christengemeenschap en op school was er een

Handeling. Loodzwaar. Ik vond het verschrikkelijk. Van mijn moeder hoefde ik niet meer, maar ik heb er wel wat van meegenomen. Ik heb nog steeds een antroposofische huisarts.”

Mijn kinderen zijn destijds deels gevaccineerd. Ze hebben allemaal mazelen gehad. Ik huldigde het idee dat kinderziektes een stap in de ontwikkeling zijn. Ik herinner me dat ik zelf mazelen had, dat ik hoge koorts had en ijld. Daarna had ik het gevoel: ik ben een nieuw mens. Tegenwoordig is die ziekte veel gevaarlijker, dus nu zou ik ze zeker laten vaccineren.”

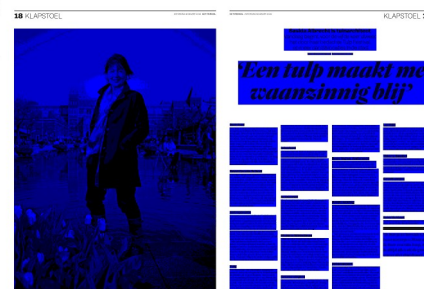
Tulp

“Een topbloem. Als alles buiten nog grijs en grauw is, heb je die dingen die in de spetterendste kleuren uit de grond komen. Daar word je toch waanzinnig blij van? Het is een bloem die emotioneert en verbindt. De tulp is er voor jong en oud, voor arm en rijk, voor toerist en stadsbewoner. In Amsterdam hadden we in de 17de eeuw de tulpenmanie. Eén tulpenbol kostte dertigduizend florijnen, de prijs van een grachtenhuis. Terwijl je niet wist hoe de bloem eruit

kwam te zien. Het was totaal speculatief. Tulpen werden vaak naast fruitbomen geplant. In die bomen leefde een bacterie die ervoor zorgde dat er in de bollen allerlei vreemde mutaties ontstonden: streepjes of franje. Pas in de 19de eeuw is ontdekt dat dat door die bacterie kwam.”

Istanboel

“De tulp komt uit Turkije, zeggen ze. Eigenlijk komt hij uit Kazachstan, maar de tulp is wel het nationaal symbool van Turkije. In het Top-

kapipaleis in Istanboel zie je allemaal tegelwanden met tulpjes erop. De sultans lieten de belastingen uitbetalen in tulpenbollen. Ik ben in Istanboel geweest om te zien hoe ze daar hun festival organiseren. Ze hadden veertien miljoen tulpen geplant. Veertien miljoen! Eén voor iedere inwoner. In Amsterdam zijn het er een half miljoen. Ik wil er ook één voor iedere inwoner, maar dat is moeilijk. Wij zetten de tulpen in potten, omdat ze het in de parken lastig vinden om zoveel tulpen in de volle grond te hebben. Want die moeten elk jaar worden bijgeplant. Je ziet er alleen maar krokussen en narcissen.”

Keukenhof

“Over smaak kun je twisten. In de Keukenhof heb je een oud stuk met beuken, langs het water. Daar stonden altijd stinsenplanten, want die doen het daar goed. De laatste keer dat ik er was, hadden ze een nieuw soort gras, dat tien weken groen blijft, zelfs onder de bomen. Het zag er heel onnatuurlijk uit, kitscherig. Het is steeds meer een evenemententerrein. Vroeger werd alles volgeplant door Jacqueline van der Kloet. Dat is erg mooi. Nu is het wat minder, maar het blijft natuurlijk fantastisch dat ze daar zoveel ruimte maken voor de tulp.”

Victoria Winkelman

“Mijn moeder. Vorige week hebben we haar begraven. Ik heb me altijd afgevraagd hoe ze zo lief en vrolijk kon zijn, want ze had een ingewikkelde jeugd. Haar vader was diplomaat in Mombassa. Een strenge man, die haar al op vijfjarige leeftijd naar Nederland stuurde voor een goede katholieke opvoeding in het internaat. In de oorlog heeft ze koerierswerk gedaan voor haar broers. Ging ze met een revolver in een fietstas door zo'n afzetting heen. Het was de enige tijd dat ze als gezin bij elkaar woonden, in een gezellig oud huis in Voorschoten. Zonder hun vader, want die zat in Zuid-Afrika.”

Groene vingers

“Ik ben geen hovenier. Ik ontwerp tuinen, ik leg ze niet aan. Ik bouw geen schuttingen of bruggetjes, maar reken maar dat ik onkruid wied. Als ik door een tuin loop, trek ik altijd alles uit de grond wat er niet thuishoort. En als er geplant gaat worden, dan plant ik mee. Ik kan niet niks doen. Toen ik jong was, wilde ik binnenhuisarchitect worden, maar ik werd lerares Nederlands. Op een gegeven moment dacht ik: thuis heb ik straks pubers, op school heb ik pubers, dat gaat niet goed. Ik zag het misgaan bij collega's. Ik ben gaan kijken of ik ook nog iets anders kon. Samen met een buurvrouw ben ik een bedrijfje begonnen en heb ik een avondopleiding gedaan in Boskoop. Kleinschalig groen, heette dat. Daarna heb ik mij gespecialiseerd in historische tuinkunst.”

Sven-Ingvar Andersson

“De tuinarchitect van het Museumplein. Hij maakt leuke tuinen, heel intiem. Maar dit... Het stuk bij het Rijksmuseum, met die vijver

en die platanen, is prima. Dat heeft allure. Maar dat grasveld. Met die diagonalen eroverheen, die altijd kapotgaan. De as tussen het Rijksmuseum en het Concertgebouw is helemaal weg. Al was het maar een wandellaan met bomen geweest. Nu ligt er gras dat niet wil groeien, omdat er een garage onder zit. En dan dat ezelsoor en dat kinderachtige straatmeubilair. Ik denk dat hij gemangeld is tussen alle eisen en opdrachten. Het zijn zo veel compromissen geweest dat je er niet meer uitkomt.”

Ambtswoning

“Wist je dat het de oudste tuin van Amsterdam is? Dat is een diep bewaard geheim. De tuin is in 1907 ontworpen door architect Herman Walenkamp. Het prieeltje achter in de tuin is ook nog van hem. In 1924 is het pand in gemeentehanden gekomen en is er nog een vijvertje aangebracht. Ik doe het beheer en heb de tuin in oorspronkelijk staat teruggebracht. Voor zover dat ging, want het kleine beukje dat er toen stond, neemt inmiddels alle licht weg. Het is wel een droom van een boom.”

“Met meneer en mevrouw Cohen heb ik in de tuin koffie gedronken om te horen wat voor kleuren zij wilden. Ze hadden duidelijke wensen. Van der Laan was er niet zo mee bezig en zijn vrouw maakte het ook niet veel uit of er blauwe of gele bloemen stonden. Het was vooral lastig voor hun kinderen dat ze voorzichtig moesten zijn. Ik hoop nu dat Femke Halsema het leuk gaat vinden. Ik wil graag iets doen waar mensen blij van worden.”

Johannapark

“Het voormalige kwekterrein van het Vondelpark en nu mijn gemeenschappelijke achtertuin. Het Vondelpark was particulier. Alles wat aan planten en struiken het park inging, werd hier opgekweekt in platte kassen. Toen het park in 1953 in gemeentehanden kwam, werd alles uit de stadskwekerij bij Frankendael gehaald. Nadat de beheerder met pensioen was gegaan, hebben de omwonenden de boel overgenomen – de tuin werd min of meer gekraakt. Nu betalen we huur. En niet zo weinig ook.”

Leeftijd

“Wat maakt het nu uit hoe oud je bent? Ja, als je op je achttiende professor in de filosofie bent, dan heb je iets. Als je negentig bent en de marathon wint: top. Maar anders? Als je veertig bent, krijg je al geen werk meer omdat je veertig bent. Ik zeg het gewoon niet. Van andere mensen interesseert het me ook niet. Het is erfelijk: mijn moeder wilde het ook nooit zeggen. In haar paspoort stond niet eens de goede datum.”

Thierry Baudet

“De klimaatontkenner. Heel ernstig. Het is om te janken dat we in een land wonen dat op zo'n type stemt. In Amsterdam heb je dat gelukkig niet zo in de gaten. Het enige wat ik hoop is dat hij politiek uitglijdt, omdat hij nu moet gaan presteren.”

Geveltuintjes

“Ik ben ooit door stadsdeel Oud-West gevraagd om cursussen geveltuintjes te geven. Mensen moesten een paar tegels voor hun huis weghalen. Dan werden er door de gemeente randjes gezet en kreeg je een pakket planten. Ik legde de mensen uit waarop ze moesten letten en hoe ze het tuintje moesten verzorgen. Het werkte natuurlijk totaal niet. Mensen verhuizen of gaan dood en de volgende doet er niks mee. Dus nu zie je overal van die verwaarloosde bakken met grond tegen de gevels. Het ziet er niet uit. Voor je het weet is het een grote hondenschijtbak.”

Anne Soldaat

“Ik heb hem gegoogeld. Hij heeft een mooie stem, maar verder ken ik hem niet.”

‘Ik ben geen hovenier, ik ben ontwerper. Maar als ik door een tuin loop, trek ik altijd alles uit de grond wat er niet thuishoort’

foto Harmen de Jong

Tulp(en)festival - te Amsterdam

Geen agenda